

دو دهه پیش تهیه شده بود اما شهرداری توان اجرای آن را نداشت تا اینکه در این دوره با افزایش توان اجرایی مدیریت شهری ساری و پیگیری مجدانه شهردار، ابتدا این طرح بازنگری و بروز رسانی شد و بلافاصله عملیات اجرایی آن آغاز گردیده و به رغم مشکلات و تنگناها و محدودیتها، نزدیک به ۲۰۰ میلیارد تومان برای اجرای این طرح هزینه شده که پیشرفت شگرفی حاصل و معضل آبگرفتگی معابر در ایام بارندگی را تا حدود زیادی حل نمود و البته تکمیل رینگ کانالها کماکان ادامه دارد).... و طرحهای بزرگ و کوچک دیگری که عموماً به توسعه گردشگری شهر کمک کرده‌اند.

ساری پیشگام در شهر الکترونیک

مجموعه این پروژه‌ها موجب شد ساری به یکباره متحول شود و اگر تا پیش از آن فقط گذرگاه مسافران بوده و شهرداری فقط خدمات میداده و هزینه متقبل می‌شده امروز به اقامتگاه گردشگران تبدیل شد که شهر می‌تواند از قبل آن کسب درآمد کند. اکنون ساری جزو شهرهای نخست مسافر پذیر کشور می‌باشد و گردشگری آن به معنای واقعی کلمه در مسیر تحول قرار گرفته است. اهتمام شهرداری ساری برای نیل به شهر الکترونیک و شهرداری الکترونیک را باید از دیگر شاخص‌های عملکردی عبوری دانست. تلاش‌ها در این زمینه به کسب توفیقات متعددی در سطح کشور انجامید تا جاییکه ساری در بهره‌گیری از فناوریهای نوین اطلاعاتی و ارتباطی به منظور دسترسی الکترونیک شهروندان به خدمات شهری، شهر الکترونیک پیشگام معرفی شد. در این زمینه اجرای طرح ساری کارت از اقدامات ممتاز شهرداری می‌باشد. یکی دیگر از اقدامات ماندگار شهرداری در دوره تصدی مهدی عبوری، تلاش پیگیرانه برای تصویب طرح جامع شهری بوده است. با توجه به تغییرات روزافزون در کالبد و نیازهای شهر، طرح‌های توسعه‌ای از جمله طرح‌های جامع و تفصیلی شهر نیز مبنای هر ده سال تجدید و بازنگری شود اما گزارشها حاکی

است در ساری این کار در موعد مقرر انجام نشد و سالها به تاخیر افتاد (بدیهی است این تاخیر زیانهای فراوانی متوجه شهر نمود) تا اینکه در این دوره با پیگیری‌های مجدانه و مستمر شهردار عملگرا، شرایط برای تهیه و تدوین این طرح با استفاده از مشاوران مجرب و مطابق با نیازهای شهر و تصویب آن در شورای عالی شهرسازی مهیا گردید. حل مشکلات عدیده و رفع سرگردانی حاشیه‌نشینان از طریق الحاق روستاهای مزبور به شهر را نیز باید از دستاوردهای همین دوره برشمرد.

در حال حاضر که شهرداری ساری اولویت کاری خود را به اتمام طرح‌های در دست اجرا داده است، پروژه‌های بزرگی چون فاز دوم بوستان ملل، پارک جنگلی ۱۲۰۰ هکتاری شهید نوبخت، ساماندهی و مدیریت پارک ۷۰ هکتاری زارع و... نوبت بخش استمرار تحولات شهری در مرکز استان می‌باشد. امروز به مدد این همت مضاعف و همراهی شهروندان، شهرداری ساری اعتبار و آوازه خاصی نه فقط در استان بلکه در کشور پیدا نموده و حالا شاید برخی از ناکامیهای گذشته نیز به فراموشی رفته باشد. ابقاء عبوری توسط شورای پنجم ساری نیز می‌تواند گواه این مدعا باشد. قدر مسلم تداوم این روند که مورد رضایت شهروندان می‌باشد و همچنین رفع برخی کاستی‌های اجتناب ناپذیر که گاهی از سوی منتقدین مطرح میگردد، مستلزم تداوم مشارکتها و حمایتها و تعاملات دستگاهها با شهرداری است. امید که با حفظ و استمرار این حرکت شتابان شاهد یک شهر توسعه یافته در آینده نزدیک باشیم.

بزرگی در ساری آغاز شده و در موعد مقرر به اتمام رسید. در این میان اجرای پروژه‌های عظیم با دقت و سرعت بی‌سابقه حکایت از این داشت که ساری در مدار تحول قرار گرفته است. این تحول مبتنی بر ظرفیتهای شهر بود و با عنایت به وجود پتانسیل‌های گردشگری در ساری، شهرداری تلاش کرد موضوع محوریت گردشگری در طرح جامع شهری گنجانده و در پروژه‌ها لحاظ شود. از جمله پروژه‌هایی که در همین راستا طراحی و اجرا گردید، بوستان ملل بود که با هدف استفاده از پتانسیل طبیعی رودخانه تجن و در جهت ساماندهی این سرمایه طبیعی شهر عملیاتی شد. اجرای ۱۰۰ روزه فاز نخست این طرح پیامهای مختلفی داشت. از جمله اینکه شهرداری مصمم است برای جبران کاستی‌ها، جهادی عمل کند و برای حفظ سرمایه‌های شهر و کاهش هزینه‌ها، طول مدت اجرای پروژه‌ها را کاهش دهد. اگر زمانی طرحی چون کمربندی‌های شهر بیش از سه دهه نیمه کاره و معطل ماند و بر اثر این تاخیر و کندی، بسیاری از سرمایه‌های شهر به هدر رفت، اینک با اجرای بموقع طرح‌ها سعی می‌شد از هدر رفت منابع جلوگیری شود و مهمتر اینکه مدیریت جهادی و حذف عوارض منفی طولانی شدن مدت اجرای طرح‌ها در واقع نوعی احترام به شهروندان و به رسمیت شناختن جایگاه نظارتی مردم بود. یعنی مدیران شهری با ارائه مطلوب خدمات، ضمن احترام به شهروندان، نشان دادند که آنها را ناظران اصلی کارکردهای خود می‌شناسند. متأسفانه اجرای فاز دوم این طرح برغم آمادگی شهرداری برای عملیاتی کردن آن، به دلیل عدم همکاری و همراهی دستگاههای ذیربط به تعویق افتاد در حالیکه تجربه خوب اجرای سریع فاز اول و

نیز استقبال شایان شهروندان و گردشگران از طرح مزبور، علی‌القاعده می‌بایست همه دستگاهها را به همکاری با شهرداری ترغیب نماید. مع‌الوصف شهرداری از عدم همراهی سایر دستگاهها دلسرد نشد و طرح‌های بزرگ و متعدد دیگری را با محوریت ارتقاء سطح گردشگر پذیری ساری اجرا نمود از جمله:

- احداث افزون بر ۱۵ پارک محله که رقمی بیشتر از پارک‌های موجود در طی سی سال گذشته بوده و به یکباره تعداد پارکها و بوستانهای داخل شهر را به بیش از سه برابر ارتقاء داد. این پارکها غالباً مجهز به امکانات رفاهی - تفریحی - ورزشی و بازی کودکان می‌باشند.

- فازهای اول و دوم میدان این شهر آشوب و شروع فاز سوم آن در هسته مرکزی شهر.

- بوستان اختصاصی بانوان برای پاسخگویی به یکی از مطالبات دیرینه بانوان شهر.

- بوستان عظیم ولایت با مجموعه‌ای از پروژه‌های تفریحی، فرهنگی - هنری، ورزشی، تاریخی و مذهبی همچون فضاهای روباز و سرپوشیده ورزشی و هنری، سه موزه تاریخی، طبیعی و مردم‌شناسی، پارکینگ، مسجد، سرای هنرمندان، خانه بازنشستگان و...

- پرداختن به مسئله مهم عبور و مرور و ساماندهی ترافیک درون شهری به منظور رفاه حال شهروندان و جذابتر کردن محیط شهر برای مسافران و گردشگران از طریق اجرای طرح‌های چون روگذرهای بزرگ شهیدان رضایی در تقاطع بلوار کشاورز و کمربندی جنوبی، دوگانه شهید نوری در محور زغالچال و زیرگذرهای بزرگ فرح آباد، دوگانه پل گردن و زیرگذر اتحاد، همچنین انجام چندین مورد اصلاح هندسی و دوربرگردان و نیز استقرار دوربین‌های پایش تصویری در سطح شهر به منظور مدیریت روان‌سازی ترافیک و زیبایی و توسعه شهر، توسعه محوطه امامزاده یحیی و تعریض و ساماندهی مسیر دسترسی امامزاده عباس که جزو آرزوهای دیرینه شهروندان ساری بود، توسعه پارک قائم و ایجاد کمپ‌های اقامتی در این پارک که در ورودی شرقی شهر قرار دارد و مورد استفاده مسافران و گردشگران

است، کمک به ایجاد پارک موزه دفاع مقدس در مسیر تجن، سالن‌های ورزشی مجهز و مناسب، توسعه و تجهیز ایستگاههای آتش‌نشانی، تحول در سیمای شهر با استفاده از المانهای فرهنگی - هنری و ساماندهی مبلمان شهری، ایجاد مرکز کنترل ترافیک، آسفالت کلیه معابر شهری با توزیع قریب به دو و نیم میلیون متر مربع آسفالت و حدود ۴۰ هزار متر مربع پیاده رو سازی در سطح شهر، مناسب سازی معابر و فضاهای شهری برای معلولان، ایجاد میانگذرهای شمالی و فرهنگ - طالقانی و میدان کارگر (ابتدای شهپند یا رودکی)، احداث بیش از ۵۰ کیلومتر کانال هدایت آبهای سطحی و کاهش چشمگیر مشکل آبگرفتگی و آب ماندگی معابر شهر (این طرح حدود

دستاوردهای مدیریت جهادی و تخصص محور

ساری بر مدار توسعه

مختلف، توجه به ظرفیتهای بومی شهر و برنامه‌ریزی برای بهره‌وری اصولی از قابلیت‌هایی چون گردشگری، توجه به نیازهای فرهنگی و اجتماعی به موازات فعالیتهای عمرانی و خدماتی، افزایش توان اعتباری شهرداری و تقویت بودجه عمرانی در مقایسه با بودجه جاری بود که زمینه ساز برنامه‌ریزی‌های دقیق برای سریع‌تر گام برداشتن در مسیر توسعه شهری شد. لازم بود حرکتهای و فعالیتهای بگونه‌ای باشد که عقب ماندگیها جبران و مطالبات دیرینه شهروندی محقق شود. البته در ادامه کار، محورهای دیگری نیز مورد توجه شهرداری قرار گرفت که در حقیقت مکمل رویکرد جهادی عبوری بود. از جمله این محورها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- جلب اعتماد شهروندان از طریق ارائه خدمات مطلوب، تامین مطالبات شهروندان و عمل به وعده‌ها و تاکید بر افتتاح بموقع طرح‌ها

که زمینه ساز آشتی مردم با شهرداری و افزایش سطح مشارکت آنها در اداره امور شهر شد ضمن آنکه تلطیف روابط متقابل شهروندان و مدیران شهری موجب شد اکثر قریب به اتفاق پروژه‌های شهرداری با حداقل موانع اجتماعی اجرا شود.

- کاهش بی‌سابقه مدت زمان اجرای پروژه‌های عمرانی که بنوبه خود، کاهش هزینه‌ها و عوارض منفی اطاله عملیات اجرایی طرح‌ها را در برداشت.

- انجام کارهای بدیع و بزرگ از جمله ارتقاء چشمگیر بودجه شهرداری

که در مقایسه با ابتدای کار (سال ۹۱) تاکنون رشدی حدود ۶۰۰ درصدی را تجربه کرده است. - توسعه فعالیتهای شهرداری از عمرانی و خدماتی صرف به اقدامات گسترده فرهنگی، اجتماعی و ورزشی.

ساری یکباره به کارگاه بزرگ سازندگی تبدیل شد

بنابراین افزایش درآمدهای شهرداری و ارتقاء بودجه از اقدامات شاخص عبوری در سمت شهردار ساری می‌باشد که با هدف گشایش در امور شهر و تسریع در روند توسعه صورت گرفته است. این جهش اعتباری البته باری بهر جهت نبوده بلکه از یک چرخه منطقی تبعیت می‌کرد و عمدتاً از طریق افزایش آیت‌های درآمدی و میل به سمت کسب درآمدهای پایدار، افزایش توان شهرداری در جذب اعتبارات دولتی نظیر سهم شهرداری از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالیات بر ارزش افزوده و همچنین ایجاد ساز و کار قانونی و ضابطه مند برای وصول بهنگام مطالبات شهرداری خصوصاً از دستگاهها میسر شده است. با توجه به افزایش مشهود کارآمدی شهرداری و اتخاذ رویکرد جهادی، بیش از ۵۰۰ پروژه بزرگ و کوچک در دستور کار شهرداری قرار گرفت و ساری به یکباره به کارگاه بزرگ سازندگی تبدیل شد بگونه‌ای که کمتر نقطه‌ای از شهر پیدا می‌شد که در آن یک یا چند طرح عمرانی در حال اجرا نباشد. اینچنین بود که پروژه‌های

ساری از دیرباز تاکنون همواره قلب تپنده سرزمین تبرستان بود اما به رغم این دیرینگی و با وجود حفظ موقعیت مرکزی در ادوار مختلف روند توسعه ساری به کندی پیش می‌رفت و این عقب ماندگی در سالیان اخیر بیشتر نمایان شد زیرا شتاب گرفتن روند توسعه شهرها و نیز مقایسه ساری با دیگر مراکز استانها، این توقع را ایجاد میکرد که ساری نیز مواهب پیشرفت و توسعه را تجربه کند خصوصاً که ظرفیتهای طبیعی و سرمایه‌های انسانی در آن مهیا بود ولی متأسفانه تامین این مطالبه پیوسته در محاق قرار داشت تا جایی که منتقدین آشکارا می‌گفتند ساری در حد و اندازه مرکز استان نیست!

حافظه عمومی بی‌شک، ساری قبل از دهه ۹۰ را از یاد نبرده است. این شهر تاریخی و زیبا سالهای متوالی قربانی رویه‌های ناکارآمد و برنامه‌های بدون پشتوانه کارشناسی و اعتباری شد. ساری اگر چه به لحاظ خطوط جغرافیایی بزرگتر شده بود ولی نمی‌شود رشد نامتوازن آن

را توسعه قلمداد کرد ضمن اینکه این شهر از بی‌مهریها و کم توجهی‌های دولتمردان و نیز سوء مدیریتهای مسئولین محلی رنج می‌برد و پروژه‌های اساسی در آن، گاه تا چند دهه نیمه کاره باقی می‌ماند. این قصه بر غصه زمانی تلخ تر می‌شد که مسئولان اجرایی در سطح استان و کشور با نیازها و اولویتهای مرکز استان برخوردی شعاری داشتند. در چنین اوضاع رقت باری بود که حرکتهای لاک پشتی‌در کارهای عمرانی مثل طولانی بودن مدت زمان عملیات اجرایی پروژه‌ها به یک رویه عادی تبدیل شده بود. پر واضح است که در این شرایط دستیابی ساری به توسعه، بصورت امری ناممکن دست نیافتنی تصور می‌شد.

آنچه در تمام آن سالها بر ساری می‌رفت، حق مردمان صبور و بلند همتش نبود که در طول تاریخ و در برهه‌های خطیری با ایثار و از جان گذشتگی موجبات سربلندی شهرشان و حتی استان و کشورشان را فراهم ساخته بودند. روحیه پهلوانی و غیرت و حمیت مردم ساری خصوصاً در جریان او جگیری و پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن در دفاع مقدس، دوچندان متجلی شد. آنها با حضور مثال زدنی در صحنه ایران اسلامی و تقدیم فرزندان برومند و عزیز خود، بر میثاقی که با معمار بزرگ انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و نیز خلف صالح ایشان، مقام معظم رهبری بستند، پایبند و استوار باقی ماندند و هرگز از عهد و پیمان خود عدول نکردند. ساروی‌های غیرتمند همانگونه که در گذشته‌های دور و در پی حوادث طبیعی و تهاجمات

و ابتلائات، شهرشان را از مرز نابودی بازگرداندند، همچنان پای کار بودند اما کم کارها و کم توجهی‌ها و مطالبات به حق آن‌ها زمین مانده و اجرائی نشده بود.

هر چه بود در نیمه سال ۱۳۹۱ همان اتفاقی که شهروندان همچون یک آرزو سالهای متمادی انتظارش را کشیده بودند، در مدیریت شهری ساری افتاد. اتفاقی که گذر ساری از ایستایی و رکود چندین ساله را رقم زد و به نقطه شروع تحول در این شهر تبدیل شد. شورای سوم در واپسین ماههای دوره فعالیت خود مهدی عبوری برادر شهیدان عبوری را به عنوان شهردار ساری برگزید. با حضور عبوری در رأس شهرداری مرکز استان، گویی ورق برگشت و ساری روزهای تازه‌ای

را به خود دید و ساری به ساروی بودن خود پایید.

عبوری از همان ماههای نخست تصدی شهرداری با عملگرایی، تفکر و آینده نگری مبتنی بر تخصص، افق روشنی را فراروی ساری گشود به نحوی که امیدها مردم برای برون رفت این شهر از عقب افتادگی‌های مزمن و قرار گرفتن در مسیر پیشرفت دوچندان شد. در واقع این شهردار جوان نشان داد که می‌تواند ساری را از رخوت و خمودی خلاص کرده در مسیر توسعه به مفهوم علمی آن قرار دهد و اینچنین بود که شورای چهارم نیز رأی به ابقاء وی داد، چرا که ماندن عبوری دیگر نه خواست منتخبین مردم بلکه مطالبه همه ساروی‌ها بود.

ارتقاء چشمگیر بودجه شهرداری با رشد ۶۰۰ درصد

تیم مدیریت شهری با اتلاف نانوشته دو مؤلفه مدیریت جهادی و مدیریت تخصص محور که یکی کمیت را لحاظ می‌کرد و مردم محور بود دیگری کیفیت را ملحوظ می‌نمود و دانش محور بود، فصل نوینی از اداره اصولی و هدفمند امور شهر را آغاز کرد. تفکرات توسعه‌اندیشانه عبوری و همکارانش مبتنی بر تبیین ضرورتها، احصاء نیازها و تعیین اولویتهای شهر، طبقه بندی طرح‌ها و برنامه‌ها بر اساس اولویتهای و ظرفیتهای موجود، توزیع عادلانه امکانات و خدمات شهری در مناطق